

Konvencija br. 24 - O osiguranju za slučaj bolesti industrijskih i trgovačkih radnika i domaće posluge

OPŠTA SKUPŠTINA Međunarodne organizacije rada Lige naroda,

Sazvana u Ženevi od Upravnog veća Međunarodne kancelarije rada, i koja se sastala 25. maja 1927. godine na svom 10. zasedanju, odlučivši prihvatiti razne predloge koji se odnose na osiguranje za slučaj bolesti industrijskih i trgovačkih radnika i domaće posluge, pitanje obuhvaćeno prvom tačkom dnevnog reda zasedanja, i

odlučivši tim predlozima dati oblik jednog projekta međunarodne konvencije,

usvaja danas, 15. juna 1927. godine, donji projekat konvencije, koju će ratifikovati članovi Međunarodne organizacije rada prema odredbama XIII. dela Versajskog ugovora i delova ostalih ugovora o miru, koji ovome odgovaraju:

Članak 1.

Svaka članica Međunarodne organizacije rada, koja ratifikuje ovu Konvenciju, obavezuje se uvesti obvezno osiguranje za slučaj bolesti, pod uslovima koji su u najmanju ruku jednaki ovima koje predviđa ova Konvencija.

Članak 2.

Obavezno osiguranje za slučaj bolesti primenjuje se na radnike, službenike i učenike u industrijskim i trgovačkim preduzećima, na kućne radnike i na domaću poslugu.

Međutim, svaka članica ima pravo predvideti u svom nacionalnom zakonodavstvu izuzetke koje smatra potrebnima u pogledu:

- a) privremenih zaposlenja čije trajanje ne prelazi granicu koju može utvrditi nacionalno zakonodavstvo; neredovnih zaposlenja koja su strana profesiji ili preduzeću poslodavca, prigodnih i uzgrednih zaposlenja;
- b) radnika čija zarada ili prihod prelazi granicu utvrđenu nacionalnim zakonodavstvom;
- c) radnika koji ne dobijaju novčanu naknadu;
- d) kućnih radnika čiji se uslovi rada ne mogu izjednačiti s uslovima unajmljenih radnika;
- e) radnika koji nisu dostigli ili koji su prešli starosnu dob, koje može utvrditi nacionalno zakonodavstvo;
- f) članova obitelji poslodavca.

Osim toga, mogu biti izuzeti od obaveze osiguranja protiv bolesti osobe koje imaju pravo, u slučaju bolesti, na osnovu zakona ili pravilnika ili posebnog statuta, koristiti najmanje jednake, ukupno, onima koje predviđa ova Konvencija.

Ova Konvencija se ne odnosi na mornare i mornare ribare, čije osiguranje protiv bolesti može biti predmet odluke jedne kasnije sa jednice Skupštine.

Članak 3.

Osigurana osoba nesposobna za rad usled narušenog fizičkog ili psihičkog zdravlja ima pravo na novčanu odštetu najmanje za dvadeset šest prvih nedelja nesposobnosti, računajući od prvog dana za obeštećenje.

Davanje odštete može biti uslovljeno ispunjenjem od strane osigurane osobe jednog staža i isteka roka čekanja od tri dana najviše.

Plaćanje odštete može biti obustavljeno:

- a) kad osigurana osoba već prima, na drugoj strani, na osnovu zakona, i za istu bolest, neku drugu naknadu; obustava plaćanja odštete može biti potpuna ili delimična, prema tome je li ova poslednja naknada jednaka ili manja od odštete predviđene ovim člankom;
- b) za sve vreme za koje osigurana osoba ne trpi, usled svoje nesposobnosti, gubitak normalnog prihoda od rada, ili dok je na trošku osiguranja ili javnih fondova; međutim, obustava odštete biće samo delimična kad osigurana osoba ovako lično izdržavana, treba izdržavati i porodicu;
- c) za sve vreme za koje osigurana osoba odbija izvršavati, bez opravdanog razloga, naredbe lekara i upute u pogledu ponašanja bolesnika, ili izbegava, bez ovlašćenja i svojevoljno, nadzor ustanove za osiguranje.

Odšteta može biti smanjena ili obustavljena u slučaju bolesti koja je nastala namernom greškom osigurane osobe.

Članak 4.

Osigurana osoba ima pravo, od početka bolesti i najmanje do isteka razdoblja predviđenog za dodjeljivanje odštete za slučaj bolesti, na besplatnu lekarsku pomoć, kao i na lekove i terapijska sredstva odgovarajućeg kvaliteta i u odgovarajućoj količini.

Međutim, može se zahtevati od osigurane osobe da saraduje u izdacima oko pomoći pod uslovima utvrđenima od strane nacionalnog zakonodavstva.

Lekarska pomoć može biti obustavljena za sve vreme za koje se osigurana osoba, bez opravdanog razloga, odbija pokoravati lekarskim propisima i uputima u pogledu ponašanja bolesnika, ili zanemaruje iskoristiti pomoć koju mu je stavila na raspolaganje ustanova za osiguranje.

Članak 5.

Nacionalno zakonodavstvo može dopustiti ili potpisati pružanje lekarske pomoći članovima porodice osigurane osobe, koji žive zajedno s njim i na njegov teret; ono propisuje i uslove pod kojima se ova pomoć može pružiti.

Članak 6.

Osiguranjem za slučaj bolesti moraju upravljati autonomne ustanove stavljene pod administrativnu i finansijsku kontrolu državnih vlasti i koje nemaju za cilj sticanje koristi. Ustanove koje su stvorene privatnom inicijativom moraju imati posebno odobrenje državnih vlasti.

Međutim, upravljanje osiguranjem za slučaj bolesti može vršiti neposredno i sama država, kada je i za sve vreme dok je vođenje od strane autonomnih ustanova otežano ili onemogućeno, ili učinjeno nepogodnim usled nacionalnih prilika, a posebno usled nedovoljno razvijenih profesionalnih organizacija poslodavaca i radnika.

Članak 7.

Osigurane osobe i njihovi poslodavci moraju sudelovati u stvaranju izvora za osiguranje u slučaju bolesti.

Nacionalno zakonodavstvo mora odrediti finansijski udeo javnih vlasti.

Članak 8.

Ovom se Konvencijom ne umanjuju obaveze koje proističu iz Konvencije o zapošljavanju žena pre i posle porođaja, usvojene na Međunarodnoj skupštini rada na njenom prvom zasedanju.

Članak 9.

Pravo žalbe treba biti priznato osiguranoj osobi u slučaju osporavanja njegovog prava na naknadu.

Članak 10.

Države koje obuhvataju prostrane teritorije vrlo slabo naseljene; mogu se ne primenjivati odredbe ove Konvencije u onim delovima svoje teritorije na kojima je, usled slabe naseljenosti i razbacanosti stanovništva i nedovoljnih prometnih sredstava, organizacija osiguranja za slučaj bolesti, skladno ovoj Konvenciji, nije moguća.

Države koje se žele koristiti ovim odstupanjem, na koje su ovlaštene ovim člankom, biće dužne notifikovati svoju nameru Sekretarijatu Lige naroda prilikom saopštavanja svoje formalne ratifikacije Konvencije. One će morati saopštiti Međunarodnoj kancelariji rada delove svoje teritorije za koje primenjuju odstupanje, navodeći razloge svoje odluke.

Članak 11.

Službene ratifikacije ove Konvencije pod uslovima predviđenim u XIII. delu Versajskog ugovora i u delovima drugih ugovora o miru koji ovom odgovaraju biće saopštene generalnom sekretaru Lige naroda i on će ih registrovati.

Članak 12.

Ova će Konvencija stupiti na snagu devedesetog dana po ratifikaciji koju su izvršile dve članice kod generalnog sekretara Međunarodne organizacije rada.

Ona obavezuje samo one članice čije su ratifikacije registrovane u Sekretarijatu.

Prema tome, ova Konvencija stupa na snagu za svaku članicu devedesetog dana posle datuma kada je njena ratifikacija registrovana u Sekretarijatu.

Članak 13.

Čim ratifikacije dve članice Međunarodne organizacije rada budu registrovane u Sekretarijatu, generalni direktor Lige naroda će notifikovati taj akt svim članicama Međunarodne organizacije rada. On će im takođe notifikovati registriraciju svih ratifikacija koje mu naknadno saopšte ostale članice Organizacije.

Članak 14.

Pod rezervom odredbi članka 12., svaka članica koja ratifikuje ovu Konvenciju obavezuje se primeniti odredbe članka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. najkasnije 1. januara 1929. godine, i preduzeti sve potrebne mere za stvarnu primenu ovih odredbi.

Članak 15.

Svaka članica Međunarodne organizacije rada koja bude ratifikovala ovu konvenciju obavezuje se primeniti je u svojim kolonijama, posedima ili protektoratima, skladno odredbama članka 421. Versajskog ugovora i članova drugih ugovora o miru koji ovom odgovaraju.

Članak 16.

Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju može je otkazati, po isteku razdoblja od deset godina od datuma prvobitnog stupanja na snagu Konvencije, aktom saopštenim generalnom sekretaru Lige naroda, koji će on registrovati. Takav otkaz proizvodi pravni učinak posle godinu dana od dana njegovog registrovanja u Sekretarijatu.

Članak 17.

Upravno veće Medjunarodne kancelarije rada biće dužno, najmanje jedanput svakih deset godina, podneti Opštoj skupštini izveštaje o primeni ove Konvencije, i razmotriće potrebu uvrštavanja pitanja njene celovite ili delimične revizije na dnevni red Skupštine.

Članak 18.

Engleski i francuski tekst ove Konvencije su jednako verodostojni.